

Bayer Zsolt: A legújabb kor alkonya

2022 december 06. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

A mi világunk infantilis szociálpazitáinak nincsen már emberhez méltó gondjuk

„Pedig a történelemben, miként a természetben is, egyenlő súlya van születésnek és halálnak. A civilizáció túlrejtett formáinak látványa legalább annyi felismerést kínál, mint a friss formák növekedése. És néha rá kell ébrednünk, hogy egy kor, amelyben eddig főként az új eszmék születését kerestük, valójában az elfakulás és hervadás időszaka. [...] Akkor sikerül a legjobban felbecsülnünk a m?vészek jelentőségét, de a teológusokét, a költőkét, a krónikásokét, a fejedelmekét és államférfiakét is, ha nem az eljövendő kultúra hírnökeinek tekintjük őket, hanem a régi betet?z?inek és lezáróinak.”

Ezt írja Huizinga A középkor alkonya című művének előszavában.

Mostanában újraolvasom – ezt is. Mert már szinte csak újraolvasok, régi, kedves, hajdan elevenembe vágó műveket, akár szépirodalomról, akár társadalomtudományokról vagy filozófiáról legyen szó.

Huizingát újraolvasva felmerül a kérdés: akkor most ez, ami van, ez vajon a legújabb kor alkonya? Amely már annyira új, hogy kezdi önmagát végképp levágni a régebbi korok tradícióinak és kultúrájának köldökzsinórjáról.

A válasz egyértelmű, ám aki kimondja, már jó előre hallja a jelen szellemi rabszolgáinak gúnykacaját:

„Ó, hát persze! Már Spengler óta temetitek a Nyugatot, a modernitást, a haladást, s lám, igaz a mondás, hogy akinek halálhírét keltik, az hosszú életű lesz...”

Igen. Hosszú életű lesz. Különösen akkor, ha már halott, de az élők úgy tesznek, mintha még mindig élnének; vagy azért, hogy felvehessék a nyugdíjat, vagy azért, mert ha bevallanák az exitust, nyomban meghalnának ők is.

Olyanok ők, mint az afrikai és ázsiai törzsek nőtágjai, akiknek rézkarikákkal akár kétszeres hosszúságúra növesztették a nyakát, s ha most levennék róluk azokat a karikákat, meghalnának.

A Nyugat mai rajongóinak az egója lett százszorosára növesztve, a média, a közösségi média és a fogyasztás orrukba fűzött rézkarikáinak segítségével.

Mindezek hatására ők mind-mind azt képzelik magukról, hogy valakik, s hogy létezésük okán joguk van beleszólni bármibe is – tehát mindenbe.

Ezt a dermesztő, cipollai hipnózist nevezik tömegdemokráciának.

„Ezernyi fajta népbetegség, / szapora csecsemőhalál, / árvaság, korai öregség, / elmebaj, egyke és sivár / b?n, öngyilkosság, lelki restség, / mely, hitetlen, csodára vár, / nem elegendő, hogy kitessék: / föl kéne szabadulni már!”

Micsoda irigylésre méltó problémái voltak még József Attilának! Hogy ne mondjam: emberhez méltó gondjai. Hát, mint oly sok minden más is, ez odavan. Mármost az emberhez méltó gondok. Pedig csak 85 év telt el a Hazám óta. De hát versenyt futunk az idővel – mindhiába és teljesen feleslegesen.

Gondoljunk csak bele: az ókori Egyiptom négyezer évig állt fenn! Még a Krisztus utáni 640-es arab hódítást is túl tudta élni néhány évtizeddel. A halál kultúrája volt? Ugyan már... Akkor minek neveznénk ezt a mait, ahol az ezernyi fajta népbetegséget már csak az ezernyi fajta kábítószer helyettesíti... Négyezer év. Az tekintély.

Az ókori Róma – ó, az ókori Róma, most köszön vissza nekünk, most veszi le illedelmesen a kalapját, és torkát köszörülve próbálja elmesélni, hogy mindjárt úgy végezzük, mint ?. Az ókori Rómának is jutott még ezerkétszáz év.

Ezerkétszáz év – az még tekintély.

Középkor. Nos, hát igen, nagy szerelmem, a középkor, melyet, ha megengedik, sokkal inkább azonosítok a vágások költészetével, Villonnal és a Carmina Buranával, mintsem az eretnekek lobogó máglyáival, annál is inkább, mivel azok a máglyák nem voltak olyan számosak, mint azt a marxista történelemszemlélet megpróbálja elhíttetni, mind a mai napig.

„Bibit pauper et egrotus, / bibit exul et ignotus, / bibit puer, bibit canus, / bibit presul et decanus, / bibit soror, bibit frater, / bibit anus, bibit mater, / bibit iste, bibit ille, / bibunt centum, bibunt mille.”

Legyen ez az én középkorom. S – hogy is írja Huizinga? – még ez: „Amikor a világ vagy fél évezreddel ifjabb volt, mint ma, az emberi élet kontúrjai sokkal élesebbek voltak. [...]Ráadásul az élet összes dolgai büszkén vagy kíméletlenül közszemlére voltak téve.”

S e középkornak is jutott még vagy ezer esztendő?

Ezer esztendő? – az is tekintély.

Újkor. Nohát, a mi kis remek újkorunk. Újvilággal, gyarmatokkal, polgári forradalmakkal, nemzetállami átalakulásokkal, liberalizmussal, felvilágosodással, nacionalizmussal, protestantizmussal, világháborúkkal, nem volt ennek az újkorunk egy nyugodt évtizede sem – de ez is eltartott vagy ötszáz évig.

Ötszáz esztendő?. Tekintélyecske. Nagyjából úgy viszonyul Egyiptom négyezer évéhez, mint Döbrögi Tutanhamon fáraóhoz.

– És, tessék mondani, tanító bácsi, most már mi következünk?

– Most már mi, kisfiam.

– És bennünket hogy hívnak?

– Talán legújabb kornak. Vagy modern kornak. Vagy atomkornak. Esetleg információs társadalomnak...

– És nekünk mennyi időnk van, tanító bácsi?

– Ez a mi korunk úgy nyolcvanéves lehet kisfiam. És hamarosan vége is lesz.

– De miért ilyen hamar, tanító bácsi?

– Azért kisfiam, mert ez a debilek kora. Az elpuhultaké. A lótuszev?ké. A senkiké. Az orrba f?zött karikákkal hatalmasra növesztett egójúaké.

Ez az a világ, ami a Való Világ. Idéznék is az újból, a frissb?l, és onnan idézek, azoktól, akik amúgy ennek a világnak a legnagyobb szerelmesei és fenntartói. Figyelj csak:

„Több évadnyi Való Világot néztem végig, részben a munkám, részben pedig a saját szórakoztatásom miatt, de még nekem is sokkoló volt az, amit a most futó évad legutóbbi részeiben láttam. A mostani, tizenegyedik évad az els?, amit [...] nem követtem, de másfél héttel az indulása után már nem bírtam ellenállni, és belenéztem egy random részbe, ami rögtön azzal indult, hogy az egyik játékos a konyhapulton fekvé el?vette a farkát, miután egy játékostársa a fejére öntött egy fél flakon testápolót, majd két másik játékos között elhangzott a következő párbeszéd:

– Mér' nem akarsz velem b...szni?

– Azért, mert már b...sztam veled.”

Körülbelül nyolc perc után már azt éreztem, hogy a mostani évadhoz képest a tizenkét évvel ezel?tti Való Világ Alekossal és a köpköd? Baukó Évával valódi kultúrprogram volt.”

Hát, bizony, ez van. Kár lenne tagadni, hogy ennek ez a nyolcvan év is túl sok volt.

„Miután egyre inkább uralma alá vonta környezetét, a mai ember szükségszer?en megváltoztatja öröm–bosszúság háztartásának egyensúlyát, a bosszúságot kiváltó ingerekkel szemben egyre inkább túlérzékenységet mutat, míg az örömmel szemben fásultságot, ami nemkívánatos következményekhez vezethet. [...] Ebb?l ered bármely újonnan támadt kívánság azonnali kielégítésének az igénye. [...] Az, hogy a kellemetlenségeket egyre kevésbé

vagyunk hajlandóak eltérni, az emberi életnek a természet által elrendelt csúcseit és mélységeit mesterségesen elegyengetett síksággá változtatja, a nagyszabású hullámhegyekből és -völgyekből alig észlelhető fodoródást, a fényből és árnyékból unalmas szürkeséget, egyszóval: halálos unalmat teremt. [...] A szóban forgó kultúrbetegség áldozatai ugyanúgy unnak rá szeretteikre, barátaikra vagy akár a hazájukra, mint bizonyos ideig tartó használat után cipőjükre, öltönyükre, autójukra. [...] Nem kizárható, hogy az az infantilizmus, amely a lázadó ifjúság egy részét szociálp parazitává teszi, genetikai eredetű.”

Fentieket pedig Konrad Lorenz írta A civilizált emberiség nyolc halálos bűne című kis remekművében. 1973-ban! Azóta is eltelt éppen ötven év. S maradt a Való Világ. VVTeminek vagy avilágon és VVSokkal jobblennehanemélnél üzekedik. És nézik. A Kárhogymegszülettél testvéri rend tagjai.

Idézhetnék nekik Kosztolányit vagy Verlaine-t, de minek? Nincsen már emberhez méltó gondjuk, semennyi. Ideje, hogy csináljunk nekik. Talán még nem kés?.

Bayer Zsolt - www.magyar nemzet.hu

Ajánló